

oud geleerd
jong gedaan

Impactrapportage 2023

Stichting Oud Geleerd Jong Gedaan

Stichting Oud Geleerd Jong Gedaan

Probleem

1. Senioren (68%) ervaren de behoefte om te leren, maar ze (72%) ervaren onvoldoende passend aanbod [1,2]. Dit komt neer op 3,7 miljoen leergierige 60-plussers in 2025 [3] die onvoldoende cognitieve uitdaging ervaren, terwijl het leren van nieuwe dingen in groepsverband een positief effect heeft op mentaal welzijn [4].
2. Er is gebrek aan positief intergenerationeel contact waardoor er negatieve beeldvorming ontstaat tussen oud en jong [5].

Oplossing

Sociale en maatschappelijke betrokkenheid en een actief brein verhogen de kwaliteit van leven van jong en oud.

Om dit te bereiken

- Organiseert OGJG interactieve colleges voor senioren, gegeven door jonge vrijwilligers,
- Biedt OGJG een besloten Facebookgroep waar senioren cognitief uitdagende kijk-, luister- en doetips uitwisselen en elkaar ontmoeten,
- Biedt OGJG professionele en persoonlijke begeleiding voor jonge vrijwilligers.

Verbindend

Positief

Inclusief

Leergierig

Missie en visie

Stichting Oud Geleerd Jong Gedaan streeft naar een maatschappij waarin een leven lang leren voor iedereen de norm is. Persoonlijke groei is niet afhankelijk van leeftijd.

Door onze activiteiten krijgen beide generaties een frisse blik op wetenschappelijke en actuele onderwerpen én op elkaar.

Doelstellingen

OGJG bevordert activiteiten die het (intellectuele) welzijn van (mindervalide) senioren verhogen en jong en oud bij elkaar brengen.

Dit wordt onderverdeeld in de volgende doelstellingen:

- Het (intellectuele) welzijn van (mindervalide) senioren verhogen.
 - Jong en oud bij elkaar brengen, hen van elkaar laten leren en vooroordelen wegnemen.
 - Eenzaamheid onder senioren verminderen en geestelijke achteruitgang remmen.
- Jonge vrijwilligers relevante (vrijwilligers-)werkervaring aanbieden.
- Jonge vrijwilligers kennis laten maken met de onderwijs- en zorgsector.

1.Kooijmans Y, Kok ML. Lange leve leren, een leven lang! Geron. 2018 september 14; 20(3):61-64. DOI: 10.1007/s40718-018-0151-9.

2.PlusOnline. Ouderen willen blijven leren. [Internet]. Beschikbaar op: <https://www.plusonline.nl/digitaal-gadgets/ouderen-willen-blijven-leren>. [Geraadpleegd op 20 juni 2023].

3.Centraal Bureau voor de Statistiek. Prognose bevolking; geslacht, leeftijd, achtergrond en generatie, 2021-2070. [Internet]. Beschikbaar op: <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/84872NED?dl=6F90D>. [Geraadpleegd op 20 juni 2023].

4.Vlaams Instituut Gezond Leven vzw. Ouderen (60+): Actief ouder worden en sociale participatie. [Internet]. Beschikbaar op: https://www.gezondleven.be/files/geestelijke-gezondheid/Ouderen_actief_ouder_worden_en_sociale_participatie.pdf. [Geraadpleegd op 20 juni 2023].

5.Lindenberg J, De Kock L, Thielman L, Van Wijmen J, Swart D, Abma T. Voorbij leeftijd: hoe betekenisvol contact beeldvorming kan beïnvloeden. Geron. 2021 juni 4; 23(2)

Impactonderzoek 2022- 2023

Kwalitatief

Semigestructureerde interviews met 10 deelnemers over hun ervaringen met online seniorencolleges.

• Automatisch getranscribeerd met tool uit Microsoft Word

• Handmatig gecorrigeerd

• Antwoorden gelabeld en verdeeld in thema's en subthema's

• Narratieve analyse

• Kleurcodes op basis van TOC

- Uitkomsten en quotes zijn verwerkt in een onderzoeksverslag

Kwantitatief

Vanaf juni 2022 ontvangen alle deelnemers van de seniorencolleges na afloop een vragenlijst.

• N= 112 unieke respondenten

• Responsgraad is 53%

• Maandelijks MT overleg over resultaten

Vanaf april 2023 ontvangen alle vrijwilligers na afloop van

het

eerste college een vragenlijst.

We werken momenteel aan een verwerkingssysteem

Dit is een samenvatting van alle kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeken die tussen juni 2022 en mei 2023 zijn uitgevoerd

Uitkomsten

Reden om deel te nemen voor senioren

Behoeft om **nieuwe dingen** te leren en **mentale fitheid** (6)

- **Bijblijven** maatschappelijke en wetenschappelijke ontwikkelingen (2)

Intergenerationeel contact (2)

Laagdrempelige insteek van de activiteiten (1)

Gevoel dat ze **serieus genomen worden** (1)

Deelnemers zijn na hun deelname het meest enthousiast over

Interactie met de vrijwilliger en met elkaar (4)

De **kwaliteit** van de studentdocenten (4)

- De **opbouw** van de seniorencolleges zoals structuur, duur en inhoud (4)

Keuzevrijheid van onderwerpen en tijden (2)

Laagdrempelige deelname (2)

8,3

is het gemiddelde rapportcijfer dat senioren geven voor de online seniorencolleges

75%

van de deelnemers komt na het volgen van een eerste online college terug om meer online colleges te volgen

Resultaten

juni 2022- mei 2023

Online activiteiten

Aantallen senioren

Activiteiten online (231)

Deelnemers online (953)

Deelnemers online (3814)

Leden OGJG Groep (750)

Volgers Socials (5181)

Nieuwsbrief ontvangers (1649)

Aantallen vrijwilligers

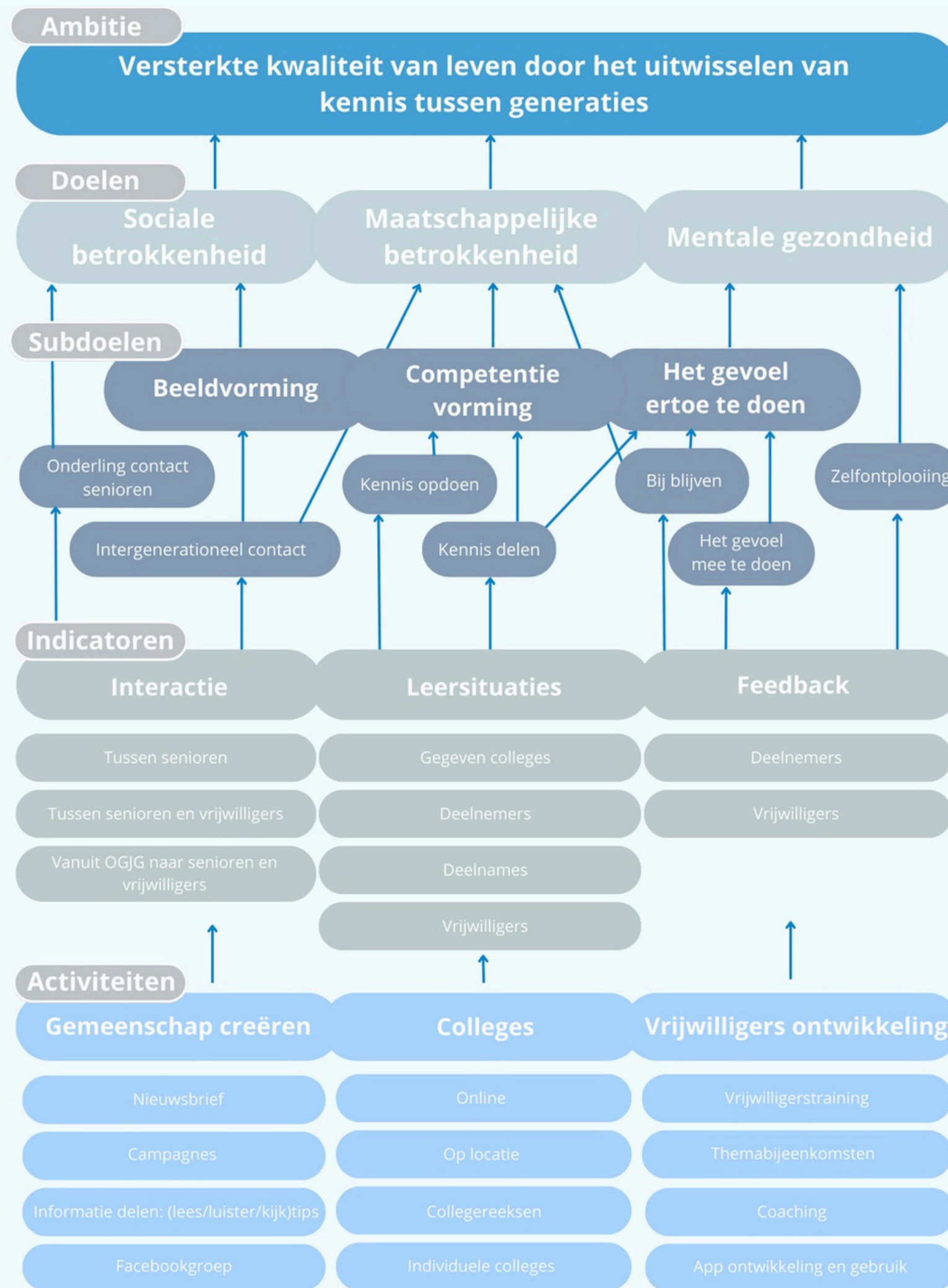
Aanmeldingen (128)

Nieuw gestart (57)

Gegeven colleges (231)

Theory Of Change

Uitkomsten

Sociale betrokkenheid (P5)
• Maatschappelijke betrokkenheid (P6)
Mentale gezondheid (P7)

Sterk bekrachtigd:

Positieve beeldvorming (P5)
Positief intergenerationeel contact (P5)
Nieuwe dingen leren en kennis opdoen (P6)
Kennis delen en positieve gespreksstof (P6)
• Zelfreflectie en persoonlijke ontwikkeling (P6)
• Bij blijven en frisse blik op wetenschappelijke en maatschappelijke ontwikkeling (P7)

oud geleerd
jong gedaan

Sociale betrokkenheid

Mate waarin iemand deelneemt aan sociale interacties, relaties en activiteiten binnen hun omgeving.

Kwalitatief

Interviewvragen over

- Motivatie voor intergenerationeel contact
- Beeld van de 'andere generatie'
- Uitbreiding en versteviging van sociaal netwerk door het volgen van colleges

Kwantitatief

Data

- Leden in de OGJG-Groep
- Lezers van de nieuwsbrief

Uitkomsten

Senioren:

- Motivatie: het enthousiasme waarmee nog lerende jongeren over hun vakgebied vertellen spreekt aan.
- Beeld: veelal positief veranderd beeld van jongeren.
- Sociaal netwerk: overwegend onveranderd door het volgen van online colleges

7/10 senioren hebben door het volgen van colleges een positievere kijk op jongeren.

1/10 senioren heeft versterkte sociale interactie door het volgen van colleges. Bij 9/10 is dit onveranderd.

Conclusie, reflectie en vervolg

Senioren waarderen het **intergenerationele contact** tussen hen en de jonge vrijwilligers bij het volgen van seniorencolleges. Dit is voor hen één van de redenen om deel te nemen aan de colleges. Als gevolg van dit intergenerationele contact **verandert het beeld dat senioren van jongeren hebben positief**. Dit onderdeel van '**Sociale betrokkenheid**' **wordt daarmee sterk bekrachtigd**. Senioren ervaren daarentegen weinig tot geen verandering in hun sociale netwerk door het volgen van online colleges. Deze onverwachte uitkomst ontstaat mogelijk door de digitale omgeving die voor deelnemers minder uitnodigend is voor sociale interactie. Bovendien is de intentie van deelnemers bij het meedoen aan online seniorencolleges om nieuwe informatie tot zich te nemen en in mindere mate sociale interactie aangaan.

Veel senioren die seniorencolleges volgen zijn betrokken bij OGJG via de nieuwsbrief en de OGJG-Groep. Om de sociale betrokkenheid verder in kaart te brengen willen we onderzoeken wat de mate van interactie is tussen senioren onderling, tussen senioren en vrijwilligers en vanuit OGJG naar senioren en vrijwilligers toe. Daarnaast gaan we de sociale betrokkenheid van vrijwilligers inzichtelijker maken met meer kwalitatief onderzoek. Tot slot gaan we op zoek naar mogelijkheden om bij de online colleges meer ruimte te bieden voor sociale netwerkuitbreiding.

*"Wat ik ook heel leuk vind, is dat het dus **jonge mensen** zijn die nog volop in dat proces zitten van "Ik heb het net geleerd" en **die hun kennis willen delen** met mensen die eigenlijk, nou normaal gesproken in de "mensen ideeën" uitgeleerd zijn, want je bent al oud. En dat vind ik juist zo leuk."*

Deelneemster aan online seniorencolleges, 73 jaar

*"Ik vind het juist geweldig om te zien dat er dus heel veel **jongeren** zijn die heel **positief hun bijdrage leveren**."*

Deelneemster aan online seniorencolleges, 75 jaar

Maatschappelijke betrokkenheid

Mate waarin iemand verantwoordelijkheid neemt voor het welzijn van de samenleving en bereid is een actieve en positieve bijdrage te leveren.

Kwalitatief

Interviewvragen over

Het opdoen van inhoudelijke kennis

- Het vergaren van persoonlijke kennis

Kwantitatief

Data

- Aantal gegeven colleges op locatie
- Aantal gegeven colleges online

Aantal vrijwilligers

Aantal deelnemers

Aantal deelnames

Uitkomsten

Senioren:

- Inhoudelijk: door het volgen van colleges leren senioren meer over (nieuwe) onderwerpen en verrijken ze hun kennis.
- Persoonlijk: een deel van de senioren doet inzichten over zichzelf op door het volgen van colleges.

10/10 senioren hebben door het volgen van colleges hun kennis verbreed.

4/10 senioren hebben op persoonlijk vlak inzichten opgedaan door het volgen van colleges.

Conclusie, reflectie en vervolg

Senioren volgen de colleges vanwege het leerzame aspect. Ze geven aan daadwerkelijk hun **kennis te verruimen** en daarnaast **geïnspireerd** te worden om zich verder in besproken onderwerpen te verdiepen en deze nieuw opgedane kennis weer te **delen in gesprekken** met personen uit hun persoonlijke netwerk. Ook zijn de colleges voor sommigen waardevol omdat ze inzicht geven op **persoonlijk vlak en zelfreflectie**. De pijler '**Maatschappelijke betrokkenheid**' wordt aan de hand van deze resultaten **sterk bekrachtigd**. Senioren geven echter aan dat ze naast kennisverbreding ook nog graag extra kennisverdieping zouden willen ervaren. Dit zien wij als een aanbeveling kritisch te kijken naar meer variatie in niveau in ons aanbod.

Senioren die deelnemen aan de colleges hebben de **intentie om nieuwe dingen te leren**. Het is interessant om te onderzoeken of senioren door het opdoen en delen van kennis het idee hebben ook hun competenties te versterken. Daarnaast willen we uitzoeken hoe we een verdiepingsslag kunnen maken in de colleges. Tot slot willen we graag de maatschappelijke betrokkenheid vanuit het oogpunt van vrijwilligers meer in kaart brengen.

*"Ik vind het echt heel erg interessant om veel meer over van alles te weten. Dan denk ik van: "Oh, er is nog veel meer." Ik word dan steeds meer nieuwsgierig. Ik zie gewoon dat ik daar leer en dat je blikveld verruimd wordt, dat vind ik heel fijn. En ook over jezelf nadenken is natuurlijk een belangrijke. **Ik merk wel dat er door deze colleges verdieping komt bij mezelf.**"*

Deelnemster aan online seniorencolleges, 68 jaar

*"Het laat m'n synapsen weer even knetteren! Dat is goed: je moet je brein een beetje beetje blijven trainen en ik vind het simpelweg heel **leuk om van allerlei dingen iets te weten.** [...] Er is een heleboel ter wereld waarvan ik denk: "Oh ja daar wil ik nog wel iets van weten.""*

Deelnemster aan online seniorencolleges, 74 jaar

Mentale gezondheid

Emotionele, psychologische en sociale toestand van een persoon.

Kwalitatief

Interviewvragen over

- Verandering in welbevinden
- Verandering in eigenwaarde

Kwantitatief

Data

- Nog op te zetten

Uitkomsten

Senioren:

- Welbevinden: het volgen van colleges levert veelal een positieve bijdrage in welzijn.

Eigenwaarde: de colleges dragen in weinige mate bij aan eigenwaarde.

7/10 senioren bemerken enige mate van positieve verandering in welbevinden door het volgen van colleges.

3/10 senioren hebben het idee dat er veranderingen in hun eigenwaarde optreden door het volgen van colleges.

Conclusie, reflectie en vervolg

Volgens het merendeel van de ondervraagde senioren draagt het volgen van colleges **positief bij aan hun welbevinden**. De colleges **bevredigen nieuwsgierigheid** en **vervullen de behoefte aan nieuwe kennis** en een **frisse kijk op de huidige wetenschap en maatschappij**. Na het volgen van colleges voelen senioren zich **verrijkt en voldaan**. Daarnaast worden de colleges ervaren als een **hobby en ontspanning**. Deze factoren dragen allemaal bij aan een **sterke bekrachtiging van de pijler 'Mentale gezondheid'**. Hoewel het welbevinden voor veel senioren toeneemt door het volgen van colleges, is dat voor hun eigenwaarde niet het geval. De meeste senioren geven aan op een punt in hun leven te zijn waarop ze al een groot gevoel van eigenwaarde hebben opgebouwd en dat daaraan in het algemeen niet veel meer verandert.

Het volgen van colleges draagt voor het merendeel van de senioren bij aan hun mentale gezondheid. In welke mate de colleges een rol spelen in het gevoel van senioren mee te doen en ertoe te doen is interessant om verder te onderzoeken. Daarnaast willen we graag weten in hoeverre zowel senioren als vrijwilligers zelfontplooiing ervaren door de colleges.

"Nou wat het met mij doet, is dat ik elke keer na na zo'n college weer denk van: **"Hè, heerlijk genoten"**. [...] Soms denk je dat je nergens wat van weet, maar dan merk je ook door de vragen die je dan stelt dat je er best wel wat van weet. Dus dat ik ook denk van: "Ga niet te klein over jezelf denken, want jouw rugzak zit behoorlijk gevuld." Maar ik geniet ervan om ook over diverse andere thema's echt na te denken en soms vragen te stellen, antwoorden te krijgen en en geïnformeerd te worden. Dat vind ik echt heel leuk. **Dat geeft me ook plezier in het leven.** "

Deelnemster aan online seniorencolleges, 68 jaar

"Het geeft me een **goed gevoel** dat ik het doe, dat ik me ertoe zet. Dat ik mij ervoor opgeef, dat ik ervoor ga zitten en dat ik moeite doe om het allemaal te onthouden. Dat geeft wel een goed gevoel. **Ik kijk er met plezier op terug**. Bijvoorbeeld, deze maand heb ik geen online colleges en dat vind ik eigenlijk best wel een gemis. "

Deelnemster aan online seniorencolleges, 73 jaar

Implicaties

Sociale betrokkenheid

De resultaten wijzen erop dat senioren meer respect ontwikkelen voor de jeugd doordat ze zien dat jongeren zich vrijwillig inzetten voor OGJG en daarmee voor hen.

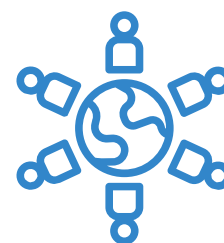
De uitkomsten lijken aan te tonen dat deelnemers bij de online colleges vooral meedoen met de intentie om nieuwe kennis op te doen. Hierdoor zijn ze minder gericht op het vergroten van hun sociale netwerk. We zien echter aanwijzingen dat senioren door het volgen van online seniorencolleges meer gespreksstof genereren, waardoor ze in contact met anderen positieve verhalen en ervaringen kunnen delen. Hier willen we nader onderzoek naar doen. In een vervolgonderzoek kijken we ook naar deze effecten bij de colleges op locatie omdat we verwachten dat het effect op sociale betrokkenheid en netwerkverruiming hier hoger ligt.

Maatschappelijke betrokkenheid

De uitkomsten tonen aan dat senioren maatschappelijk betrokken zijn door het intergenerationele contact en tegelijkertijd bezig zijn met kennisvermeerdering en -deling tijdens de colleges.

De resultaten lijken te impliceren dat senioren vooral kennisverruiming ervaren en openstaan voor nog verdere kennisverdieping bij de colleges. Desalniettemin geven senioren aan dat ze het prettig vinden kennis te nemen van de nieuwste inzichten in de maatschappij, omdat vrijwilligers actuele informatie uit hun studie delen. Hierdoor kunnen senioren blijven met nieuwe ontwikkelingen, theorieën en technologieën.

Mentale gezondheid

De resultaten laten zien dat de colleges voor menig senior positief bijdragen aan hun mentale welbevinden, omdat het voldoening geeft te ervaren iets nieuws (te kunnen) leren en cognitief uitgedaagd te worden.

Waar de uitkomsten voor mentale gezondheid grotendeels lijken te duiden op een positieve invloed van de colleges, is dit voor de eigenwaarde van senioren in mindere mate het geval. Deelnemende senioren geven aan al in hoge mate over eigenwaarde te beschikken. Toch zien we dat er ruimte is voor senioren om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling en zelfontplooiing van jonge vrijwilligers tijdens de colleges, waardoor senioren zich van toegevoegde waarde voelen.

Impactonderzoek 2022- 2023

Kritische noot

Kwalitatief

De interviews zijn afgenomen bij 10 deelnemers die meer dan 8 colleges hebben gevolgd, deze deelnemers zijn door medewerkers van OGJG geselecteerd. Mogelijk vormt deze selectie geen representatieve steekproef van alle deelnemers.

Het onderzoek was gericht op de online seniorencolleges. Het is waarschijnlijk dat (een deel van de) resultaten ook geldt voor colleges op locatie, maar dit kan (nog) niet met zekerheid worden gesteld. Hiervoor is vervolgonderzoek nodig.

Kwantitatief

Sommige deelnemers vullen na elke reeks een vragenlijst in, mogelijk zijn resultaten hierdoor vertekend. Vanaf april 2023 filteren we deze resultaten.

Vervolg 2023

In samenwerking met een data-analist van BMC bouwen we aan een data-dashboard. Met het datadashboard kunnen we nog gericht en nauwkeuriger meten wat onze resultaten zijn per project. Door de koppeling van onze systemen (CRM-systeem, website, webshop, socials, Mailchimp) gebeurt de verwerking van de kwantitatieve data bovendien automatisch.

In de zomer van 2023 ronden we het onderzoek onder vrijwilligers af. Er zijn 15 semigestructureerde interviews afgenomen bij (oud-)vrijwilligers om de impact van hun inzet voor OGJG te meten. Hier meten we onder andere in hoeverre zij positiever kijken naar de oudere generatie, zij andere carrièrekeuzes maken en of zij meer bereid zijn zich langdurig in te zetten als vrijwilliger.

In het najaar van 2023 starten we met een vervolgonderzoek onder senioren en vrijwilligers, zodat wij nog beter begrijpen wat de impact van onze online en offline activiteiten is op sociale en maatschappelijke betrokkenheid en mentaal welzijn.

 www.oudgeleerdjonggedaan.nl
 Stichting Oud Geleerd Jong Gedaan
 info@ogjg.nl

